

OU/Arkiv

Ut i post-kontoret.

Oslo 28.5.84

Til Distriktsstyret.

Vedlagt følger innkalling til landsfraksjonsmøte i Afghanistankomiteen.

Innkalling med foreløpig dagsorden er lagt i konvolutter merket med stedet der det er Afghanistankomite hos dere. Da vi ikke kjenner til om det er kamerater som jobber i disse komiteene, må dere sørge for at riktig adressat får dem, eventuelt makulere dem.

Hver mottaker er bedt om å svare oss direkte for å bekrefte om vedkommende kommer og hva det vil koste. Sjøl om møtet først er litt utpå høsten er det uhyre viktig at denne foreløpige innkallinga kommer raskt fram så vi får hurtig svar. Ellers går den videre planlegginga i vasken. Vi skal ha ut enda en utsendelse til de som skal komme.

Til økonomien så har vi stilt hver enkelt spørsmålet hva som kan dekkes lokalt av reiseutgifter. Grunnen er at et slikt møte må være sjølffinansiert. Vi håper DS kan støtte opp her.

Dersom det skulle finnes Afghanistankomiteer på andre plasser enn de dere har fått adresserte konvolutter til, må dere sende oss umiddelbar beskjed intørnt.

Om noen av de stedene som nå får innkalling ikke er igang som komiteer, men mer fungerer som kontakter, må vi få beskjed og det må vurderes meget nøye om de skal innkalles, bl.a. av økonomiske grunner.

Vi takker for hjelpen.

Med kameratslig hilsen
for IU

Rikard

Oslo 25.5.84

INNKALLING TIL LANDSFRAKSJONSMØTE I AFGHANISTANARBEIDET

Som vi har avtalt tidligere innkalles vi med dette til landsfraksjonsmøte for kamerater som jobber med Afghanistan

LØRDAG 8. OG SØNDAG 9. SEPTEMBER 1984

Av økonomiske og praktiske grunner kan langt fra alle kameratene som jobber med Afghanistan møte. Kameratene innafor hver komite får velge en til å dra.

Den siste tida har vært en eksplosjon i opprettelse av nye Afghanistankomiteer over hele landet. Det betyr at et slikt møte innebærer mange lange og dyre reiser.

Vi har ingen finansiering ut over hva vi samler sammen sjøl. Derfor må alle umiddelbart som svar på dette brevet svare på om de kommer og i hvilken grad de kan finansiere reisen lokalt, eventuelt hvilket tilskudd de må ha fra fellessprten.

På bakgrunn av denne første undersøkelsen vil vi foreta en siste vurdering og avgjøre om vi kan holde et landsfraksjonsmøte - eller om vi må gjøre som noen ganger tidligere: å avholde distriktsvise fraksjonsmøter, for å få ned utgiftene.

Men i utgangspunktet tar vi sikte på et landsomfattende møte den helga som står over. For å gjøre dette mulig er det viktig at alle sjekker billigste reisemåte og alle mulige finansieringsmåter. Bestill billetter så du er i Oslo lørdag morran og re tur til søndag ettermiddag. Ingen kan være i tvil om at Afghanistanarbeidet trenger et landsomfattende fraksjonsmøte.

Både situasjonen i Afghanistan, ikke minst hva vi kan se av utviklingsveier framover og betydninga dette får for vårt arbeid her i Norge - og situasjonen i komiteen i Norge og veien videre her skriker på diskusjon.

Denne innkallinga sendes via DS. Vi gir beskjed om hvilke lokal-komiteer som skal ha den.

Umiddelbart etter at dere har mottatt denne innkallinga må dere sende oss svar om dere kommer og på spørsmålet om finansiering av reise.

Svar JA eller NEI og summen det dreier seg om som dere må ha i tilskudd til reise. Undertegn med det nummeret dere får tildelt nederst på sida.

Send brevet til IU, Boks 211, Sentrum, 0103 Oslo 1.

Om dere har andre ting dere vil ha tatt opp må dere bruke interne kanaler.

Hovedtemaene følger på annet ark. Videre informasjon om møtet, oppmøte, tidspunkter, mer forberedelsesmateriale følger seinere, etter at dere har svart.

Dere har nummer: _____

For IU
R

AD LANDSFRAKSJONSMØTE FOR AFGHANISTAN I SEPTEMBER 1984:

Vi legger opp til to hoveddiskusjoner:

- 1) Om situasjonen i Afghanistan, militært og politisk.
Om situasjonen i motstandsbevegelsen - hva betyr dette for komiteens samarbeidspartnere?

Her tenker vi oss flere innledninger om ulike sider ved situasjonen i Afghanistan hvor vi bruker de "spesialistene" vi har. Som forberedelser er det viktig at hver enkelt går gjennom tilgjengelig materiale. Vi kommer til å sende ut noe nå og noe seinere.
Mer detaljerte spørsmålsstillinger følger seinere.

- 2) Vår strategi for Afghanistanarbeidet framover.
Hva skal vi arbeide for som målsetninger for dette arbeidet over en toårsperiode? en femårsperiode?
innafor fagbevegelsen? Overfor ungdomsorganisasjonene?
Andre grupper?

Som en viktig del av denne diskusjonen må vi vurdere den den aktuelle situasjonen i Afghanistanarbeidet i Norge, med bl.a. mulighetene for framveksten av en ytre-høyre-basert komite (Se vedlagte klipp fra Klassekampen)

Til mer almenne studier foran dette møtet har vi foreløpig følgende forslag: (Regnrer med at folk har eller kan skaffe bøkene sjøl).

- Mao: Presentasjon av Kommunisten (Bind 2, side 278 i Oktoberutg.)
- Mao: Den kinesiske revolusjonen er en del av verdensrevolusjonen
(Bind 2, side 335 i Oktoberutgaven)
- Stalin: Oktoberrevolusjonens internasjonale karakter

(I Spørsmål i Leninismen, side 174 i Oktoberutg.)

Så langt forberedelsene denne gangen. Om alle svarer raskt kan mer forberedelsesmateriall komme raskere. Send brevet med ditt svar i dag!

Med kameratslig hilsen
for IU

R

Krefter på ytre høyre fløy i norsk politikk forsøker å splitte solidaritetsarbeidet for Afghanistan. For å få til dette må AKP(m-l)s deltakelse i Afghanistankomiteen kompromitteres. Målet med manøvreringene ser ut til å være å etablere en ny komité med Høyre som politisk tyngdepunkt. Men Unge Høyres formann Sveinung Lunde sier at han ikke har noe med dette å gjøre.

Av FINN SJUE

Taktisk brekkstang for å splitte Afghanistankomiteen er uroen rundt komiteen i samband med anmeldelsene mot Pål Hougen og Asbjørn Liland.

Det kan gi noe av forklaringen på Aftenpostens oppsiktsvekkende utspill mot Afghanistankomiteen nylig — et utspill som mange har etterlyst de politiske motivene for.

Ifølge Klassekampens kilder er de mest aktive kreftene i muldvarparbeidet mot Afghanistankomiteen å finne i Libertas-miljø, og på ytre høyrefløy i Norges Konservative Studentforening (NKSF). Blant bakmennene skal være Libertas' profesjonelle anti-kommunist Arne Slettebø.

Kjæring

En av de som arbeider med en ny komite, er Bjørn Kjæring. Han er tidligere fylkesformann i Troms Unge Høyre, tidligere landsstyremedlem i Unge Høyre, og for øvrig en av dem som satt i ledelsen av Afghanistankomiteen i Tromsø fra 1980.

Kjæring var en av Unge Høyre-formann Sveinung Lundes tidligere politiske

motstadnere. Lunde ble oppfattet som altfor «lyseblå» av Kjørstad og hans likesinnede. Det finnes et nært ideologisk og politisk slektskap mellom ultra-høyrekrefter i Unge Høyre og de toneangivende kretsene i både NKSF og i Libertas.

Slettebø

En av de sentrale personene i Libertas og forlaget Elinggaard, Arne Slettebø, ser også ut til å ha engasjert seg i dette arbeidet. Slettebø spesialiserte seg i 70-åra på å motarbeide ml-bevægelsen i Norge, og skrev bl.a. boka «Slik arbeider marxist-leninistene» sammen med Jon Skard. Det er en kjent sak at deres forhold til USAs etterretningsorganisasjon CIA i alle fall ikke kan karakteriseres som kjølig.

Alt tyder også på at sentrale personer i den landsomfattende konservative studentorganisasjonen (NKSF) deltar aktivt i forsøket på å danne en ny komite. Det er først og fremst her ultra-blå krefter har samlet seg i den grad ikke har klart å få solid fotfeste i Unge Høyre.

En rekke av disse kreftene i Libertas, NKSF og på høyrefløyen i Unge Høyre sto også sentralt i forbindelse med

Afghanistan-høringa i Oslo i mars 1983.

Hva med Høyre?

Et viktig spørsmål er hvor Unge Høyre og Høyre-ledelsen står i bildet. Blant enkelte av de som arbeider aktivt for å skape en ny komite, blir Unge Høyreformann Sveinung Lundes navn brukt for å verve nye personer. Det blir også sagt at «store krefter er på gang» i høyre-miljøer for å danne en ny komite.

Sveinung Lunde forsikrer derimot overfor Klassekampen at han ikke har noe med denne saken å gjøre.

Det som er klart, er at det i kulissene på ytre høyre fløy nå blir skrevet notater om situasjonen i Afghanistankomiteen og om planene om å skape en ny komite. Enkelte av disse notatene brukes overfor sentrale Unge Høyre-ledere og sentrale personer i Høyre i et forsøk på å få dem overbevist om behovet for å lage den nye komiteen mens det ennå er mulig.

Aftenposten

Ikke minst Aftenpostens oppslag og behandling av Afghanistankomiteen i det sis-

te er interessant sett i lys av dette skjulte organisasjonsarbeidet. Etter et stort oppslag lørdag for to uker siden spekket med insinuasjoner og feilaktige opplysninger om Afghanistankomiteen, har Aftenpostens redaksjonssekretær Egil Sundar nektet komiteens landsledelse å få spalteplass for å imøtegå de verste påstandene.

I en pressemelding som ble sendt ut fra komiteens ledelse fredag går det fram at styret finner saken så grov at den nå er meldt til Presens Faglige Utvalg.

At ultra-konservative krefter nå jobber med en ny komite, er hevet over tvil. Det interessante spørsmålet blir: Hvem deltar for øvrig i dette arbeidet? Er sentrale krefter i Høyre, Unge Høyre og eventuelt i andre miljøer med på det skjulte, forberedende arbeidet?

8 KLASSEKAMPEN Lørdag 14. april 1984 nr. 90

«Ingen renvasket i Hougen-saken»

Arbeidsutvalget i Afghanistankomiteen har nå sendt ut en pressemelding hvor det redegjøres for hovedpunktene i den såkalte Hougen/Liland-saken. Dette for å imøtegå det man oppfatter som en forhåndsprosedyre i massemediene, og hvor de to erklæres «renvasket».

Hva saken i første rekke dreier seg om, er at komiteens tidligere leder, Pål Hougen, har tatt ut et kontantbeløp på 150 000 kroner, men mangler bilag og gyldige vedtak bak uttakene, heter det i pressemeldingen. Dertil kommer nærmere 300 000 kroner for overføringer til Afghanistan i 1982, hvor det bare finnes kvitteringer for en mindre del

av pengene. Hougen sier nå at han kan dokumentere alt. Intet hadde vært bedre enn om det var tilfelle, men det må understrekes at det nå er snart to år siden reisen til Afghanistan, bemerker arbeidsutvalget.

Som en seriøs organisasjon måtte det tidligere landstyre annelde saken, heter det i meldingen, hvor det også understrekes at årets landsmøte ikke kunne godkjenne regnskapet så lenge saken er under politiletterforskning.

Vi håper at saken nå kan etterforskes skikkelig, slik at midler ikke kan misbrukes. Dette er en forsikring vi må kunne gi alle som støtter det afghanske folk, skriver arbeidsutvalget.

Sovjet satser bevidst på langvarig terror-krig i Afghanistan

Befolkningens og bjerg-guerillaernes modstandsvilje skal langsomt nedbrydes, skriver svensk majoer i denne militær-strategiske analyse af krigen i Afghanistan

AF SUNE LINDAHL

Juleaften 1979 begyndte Sovjetunionen at landsætte den 105. division på Bagram-flyvebasen i Afghanistan. Efter to døgn var hovedparten af divisionens landsat. Samtidig begyndte andre sovjetiske divisioner at overskride grænsen ved Termez og Kushka, og slutningen af januar havde Sovjet 85.000 soldater i landet.

Fire år senere sidder et sovjetindsatte regime stadig på magten, og Sovjet har øget sin styrke til 105.000 mand, men det er ikke lykkedes at få kontrol over landet. Landdistrikterne beherskes stadig af guerillaen. Og man har det værst i hele krigen.

Ingen derfor det sovjetiske kommunistpartis politiebureau ved med sikkerhed, hvorfor Sovjet invaderede Afghanistan. Beslutningen ble truffet af et inderkreds af politiebureau-medlemmer med værende partichef Bresjnev i pidsen. Også hans efterfølger Jurij Andropov, var som of for KGB med til at tage beslutningen.

I Vest har mulige motiver til invasionen været diskuteret i pressen af sovjetiske og andre politiske eksperter. Det store spørgsmål har været om invasionen skal ses som udtryk for Sovjets defensive eller offensive ambitioner. Uanset hvilken angivelse der er rigtig, er situationen i Afghanistan i efteråret 1979 blevet holdbar for det sovjet støttede regime i Kabul.

Hærens sammenbrud
Den afghanske hær er over for et sammenbrud. Ud-sigterne til at holde Afghanistan på magten, med politisk støtte

Kamals klodsede forsøg på at vise sig offentligt i moskeer og på at føre den grønne farve i landets flag hjalp ikke meget.

Men de største fejlbedømmelser gjaldt den afghanske hær og guerillaen. Sandsynligvis blev den afghanske hærs kæmpevne betydeligt overvurderet, og dens fremadskridende sammenbrud og almindelige uvilje mod at kæmpe indbar, at den sovjetiske hær tidligt måtte sættes ind på at bekæmpe guerillaen. Til gengæld undervurderede man guerillaens styrke og høje moral, og det betød i forbindelse med den afghanske hærs fuldstændige sammenbrud, at det sovjetiske militære engagement blev mere omfattende end beregnet.

Kemiske våben anvendt

Udviklingen efter 1980 tyder på, at man delvis har sænket målsætningen. Man har indskrænket sig til at holde et stramt greb om de største byer, vigtige kommunikationsveje og militære anlæg og har ikke gjort noget seriøst forsøg på at beherske landdistrikterne.

Derimod har man truffet andre forholdsregler, som på

GUERRILLAEN - De afghanske modstandsgruppers høje kampmoral har været en ubehagelig overraskelse for den russiske hær, der ofte er blevet udmattet efter lynangreb fra guerillaen, der straks efter angrebet løber sig tilbage og søger beskyttelse i bjergene

DEN RØDE HÆR - De store enheder af kampvogne har vist sig at være så godt som uanvendelige i Afghanistan's ofte bjergrige og uvejsohme terren. Derfor satser Sovjetunionen nu i stigende grad på "angrebs-helikoptere", som er blevet guerillaens værste modstander

agenter har søgt at infiltrere de sovjetiske organisationer. Men noget åndgribeligt resultat har det ikke givet.

Generalerne i Kreml chokere

Den sovjetiske krigsførelse har holdt sig på et relativt lavt niveau gennem hele krigen er der aldrig forekommet kraftprøver hvor parternes totale ressourcer er taget i brug. Den daglige krigsindsats har hovedsageligt bestået i mindre episoder og sammenstød over nogle større oprydnings- og ødelæggelsesoperationer om aften.

Et kendetegn ved den sovjetiske krigsførelse har været en tilbageholdenhed på at holde egne tab nede. Beskyttelsen af soldaterne er gået forud for en effektiv indsats mod guerillaen. Det har betydet, at soldater

De store eftersøgnings- og ødelæggelsesoperationer med massiv indsats af jord-, luft- og luftlandssætninger og flyenheder har under hele krigen fulgt samme mønster.

Som et eksempel kan man tage operationen mod Pansheer-dalen i maj 1982. Angrebet blev indledt med et intensivt bombardement fra fly og helikoptere. Ved en lejlighed skal over 60 fly og helikoptere have befundet sig i luften over dalen, og en landsby blev ramt af 220 bomber. Efter denne indledende manøvre blev soldater landsat i bunden af dalen fra helikoptere, samtidig med at hovedstyrken, formentlig en reduceret motoriseret artilleridivision, rykkede frem i dalen. Guerillaen trak sig tilbage og søgte beskyttelse i de omgivende bjerge.

Resultatet af sådanne store

Ved disse lejligheder er angrebshelikoptere også blevet anvendt til at give direkte ildstøtte.

Ændret taktik

Anvendelsen af kampvogne er også blevet ændret hen ad vejen. Allerede tidligt viste det sig, at store kampvognenheder var vanskelige at operere med i det ofte bjergrige og uvejsohme terren. Vognene har svært ved at manøvrere uden for vejene, og derfor kan en kampvognenheds store ildkraft ikke udnyttes fuldt ud. De tunge kampvogne sættes nu ind i ringere udstrækning, f.eks. til støtte for panser-artillerienheder.

De store enheders sammensætning er også blevet ændret, så enheder, som ikke havde nogen direkte opgave at udfylde i forbindelse med guerilla-krigsførelse, er uddækket. Det gælder f.eks. artilleribrakobataljoner og visse luftvæbningsenheder.

Også de såkaldte speshaz enheder som opererer i små grupper på ca. ti soldater med sabotage og ødelæggende virksomhed inde på guerillakontrolleret område, anvendes nu i øget omfang.

Guerillaens taktik og det vanskelige terren har understreget behovet for, at officerer på lavere niveau tager egne initiativer og handler selvstændigt. Det er noget, som har været en vigtig del af den sovjetiske indsats i Afghanistan.

været i mindretal, men det er den gruppe, som er mest loyal over for regimet. Den anden gruppe tilhører Khalk-fraktionen, som ligger i indbyrdes strid med "parchamisterne", og som har været genstand for store udrusninger. Den tredje officersgruppe består af partiløse, som er desillusionerede og skuffede over at skulle føre krig mod landets egen befolkning. De er også forbitrede over, at parchamisterne fremmes hurtigere end andre. Sovjet forsøger at højne loyaliteten inden for officerskorpset ved at øge antallet af officerer, som uddannes i Sovjet.

Der er mange tegn på, at dele af officerskorpset samarbejder med guerillaen. Det sker aktivt ved at videregive informationer og passivt ved stillende overenskomster mellem guerillaenheder og lavere officerer i de afghanske hær om ikke at angribe hinanden.

Et eksempel på det samarbejde, som har fundet sted, er, at den svenske fotograf, Ove Wennerholm, i 1982 udklædt som afghansk soldat kunne køre rundt i Kabul i en jeep med en afghansk officer ved rattet i flere timer. Wennerholm havde fulgt en guerillagrube til den nordlige udkant af byen, hvor den afghanske hær havde en post. Chefen for guerillagruppen havde et nært samarbejde med den officer, der var øverstkommanderende på posten, og gennem ham fik Wennerholm adgang til byens indre i Kabul.

burde krigsførelsen i stedet rettes mod en bestemt funktion i den sovjetiske hær. Hvis man koncentrerer sig om udelukkende at slå til mod f.eks. køretøjer med brandstoffsyringer, ville forsyningsproblemerne for Den Røde Hær (og luftvåben) blive meget store.

Fotografen Ove Wennerholm, som fem gange i 1982 har fulgt guerillaen inde i Afghanistan, oplyser, at ledelsen af grupper på en snes mand fungerer tilfredsstillende, mens derimod ledelsen af store enheder fungerer dårligt. Der er naturligvis undtagelser, som guerillalederen Massouds styrker i Pansheer-dalen, men det er snarere undtagelsen, der begrænser reglen.

Interne stridigheder

Manglerne har naturligvis mange årsager, men uenighed mellem rivaliserende grupper og en kulturel arv, hvor den hierarkiske organisation som er nødvendig ved militære operationer, ikke har været et element, er to eksempler. Andre svagheder, som guerillaen har, er mangelen på et udbygget basesystem i et naboland, samt en forenet politisk ledelse med et program for fremtiden.

Selv om guerillaens mangel på ledelse og organisation er en af de største problemer, kan

Tidsskriftet *Literaturnaja Gazeta* har anvendt udtrykket *basmatichi* om guerillaen i Afghanistan. *Basmatichi* var navnet på den modstandsbevægelse, som bekæmpede den unge sovjetrepublik i Turkistan i 1920'erne, og dengang tog det ti år, for guerillaen var besejret. Ordvalget kan tyde på, at man vil forberede folk på en lang krig, men samtidig sige, at kommunismen vil sejre til sidst i Afghanistan ligesom i Turkistan.

I dagens situation er der intet, der tyder på, at guerillaen inden for en overskuelig fremtid vil komme til at udgøre en egentlig trussel mod den sovjetiske tilstedeværelse i landet. Guerillaens muligheder for at få adgang til kvalificerede våben vil også i fremtiden være begrænset. Det har først og fremmest politiske årsager, som Pakistan i øjeblikket spiller hovedrollen i.

En ubegrænset tilstrømning af våben til guerillaen via Pakistan og baser der ville med stor sandsynlighed føre til kraftige modforholdsregler fra Sovjets side, lige fra undergravende virksomhed inde i Pakistan til en direkte invasion af grænseområdet. Pakistan har derfor valgt at føre en forsigtig politik og tillader kun, at en begrænset mængde af ikke-avancerede våben passerer dets territorium.

